

Smeden i Farsø

Ole Christian Olesen blev født i Bysted, Veggerby sogn den 25. november 1868, døbt den 4. juli 1869 og konfirmeret 1. april 1883. Han var ligesom sin far uddannet som landsbysmed og overtog omkring 1890 smedjen i Farsø.

Billeder og Tekst fra Farsø lokalarkiv

Søndergade 48 - huset med de syv linde.

Smedehuset blev bygget ca. 1870-80.

Dyrlæge Hans Jensen og fru Marie Kirstine boede en kort tid til leje hos landmanden/smeden, som boede her i den sydlige ende af byen. Foran selve smedjen ses den store slibesten, som mange ældre mindes. Lige fra dyrlæge Jensens sønner har masser af drenge fået lov til at hjælpe med at dreje.

Dyrlægens søn Johannes Vilhelm Jensen fødtes her.

Den sidste smed gik fallit, og huset blev solgt til cementstøber Johannes Olsen, der boede på adressen i 1968. Senere købte Farsø kommune huset og

indrettede mindestue for Thit Jensen – og nogle få Johs. V. Jensen effekter. I 1973 kaldtes huset for Digterhuset eller fru Thit Jensens hus.

Nu befinder Johs. V. Jensens Museum sig på stedet. Der er nyopført yderligere byggeri, hvor der er indrettet mindestue for forfatteren og nobelprismodtageren.

Smedens kone

Den 8. april 1892 giftede han sig med **Ane Kirstine Jensdatter**. Hun blev født i Binderup den 24. februar 1865 og fremstillet i Binderup kirke den 29. april. Hun blev født som et af de mange, såkaldt uægte børn, der var ganske almindelige på den tid. I begyndelsen af 1800-tallet er der ligefrem en rubrik i kirkebogen, hvor præsten skal notere om det fødte barn er ægte eller uægte. Præsten i Binderup skrev: "Pigen Karen Kirstine Jensdatters uægte barn. Opholder sig hos Christen Bistrup i Store Binderup. Pigen er 34 år gammel. Udlagt barnefader Ungkarl Christen Christensen i Ullits. 40-ugersdagen før barnefødslen opholdt Pigen sig i Ullits. Anmeldt til Ullits 25. februar. Tilståelse hos ... 5. april". Og dermed er den sag afgjort.

Som ugift tjenestepige uden de store udsigter til ægteskab, står Karen Kirstine i en vanskelig situation. Ane Kirstine kommer i pleje hos en Peder Thomsen og dennes hustru Karen Kirstine Christensen i Grindrup, Strandby sogn. Peder Thomsen stammer fra Farsø og havde flere børn i pleje. Moderen Karen Kirstine ender sine dage i fattighuset i

Durup, hvor hun dør den 13. april 1873. ”Ugift Fattiglem af Durup Karen Kirstine Jensdatter. Havde faaet Ophold i Durup Sogn”. Det lyder måske som en noget trist skæbne, men den eneste mulighed i de tider. Hun var selv født som uægte i Farsø den 9. oktober 1830 af Else Nielsdatter og hendes trolovede Jens Andersen. De blev dog gift kort tid efter i Farsø kirke den 27. november 1830.

Smedens forældre.

Hans far, husmand og smed hed **Niels Olesen**. Han blev født den 30. august 1835 så langt væk som i Højen sogn, Vejle amt. Her var hans far Ole Christian Andersen fæstehusmand på Højen Hede. Hans mor hed Kristiane Knudsdatter. Han har måske gået på valsen som smedesvend, men midt i 1800-tallet kom han til Veggerby sogn, slog sig ned som landsbysmed i Byrsted og giftede sig med **Johanne Marie Hansdatter**. Hun kom fra Sønderholm sogn og fødtes den 24. april 1831 som den yngste af 4 piger. Hendes far, Hans Larsen Duun og mor, Birthe Marie Larsdatter var en lille fattig husmandsfamilie. Ved folketællingen 1834 er alle døtrene beskrevet som almisselemmer. Senere går det bedre – begge forældre bliver ret gamle. Hans over 80 år og Birthe Marie 85 år gammel. Johanne Marie bliver boende sammen med sine forældre, indtil sit ægteskab.

De fik 6 børn: Kristine Olesen i 1861, Nielsine Christine i 1863, Oline Christine i 1866, **Ole Christian** i 1868, Hans Peter i 1871 og til sidst Anders Christian i 1874. Ud fra kirkebøger og folketællinger ser det ud til at familien lever som de fleste på den tid. Børnene bliver behørigt konfirmerede, men Hans Peters konfirmation i april 1885 bliver den sidste familiebegivenhed. Ganske kort efter bliver forældrene separerede. Det var ret ualmindeligt dengang, og hvad grunden var, antydes i kirkebogen, fordi den 12. maj 1885 ”føder ugifte Avgusta Johansen et drengbarn hos smed Niels Olesen”. Udlagte barnefader er meget passende rejst til Amerika. Ved skilsmissen var Johanne Marie nødt til at komme på fattighuset i Bradsted sammen med børnene. Her dør Anders Christian i 1886. Oline Christine gifter sig i Svenstrup, og da det ser ud til at Niels også snart må på fattighuset, flytter Johanne Marie over til sin datter hvor hun dør i 1902.

Niels Olesen fortsætter som smed i Byrsted. I 1890 har han en husbestyrerinde Sofie Rasmussen og står som ejer af matrikel 13a. I 1901 er en daglejerfamilie flyttet ind, men i 1906 har han opgivet og må også på fattighuset hvor Nielsine stadig bor. Hun rejser imidlertid også og han dør fattig, ukendt og uden forbindelse med familien i februar 1912. Præsten skriver: Fattiglem, boende i Bradsted fattighus, Veggerby. Enkemand født i – yderligere oplysninger kunde ikke tilvejebringes.”

Smedens børn

Kort tid efter vielsen den 18. maj fødtes det første af 8 børn, Johanne Marie. Anders Peter kom til 24. august 1893, derefter Julius Kristian 25. december 1895, Hans Mathias den 9. februar 1898, Karen Kirstine Toumine den 16. april 1900, Tvillingerne **Dagmar** og Sigrid 21. september 1902 og endelig Niels Kristian den 25. november 1904.

Foruden Dagmar, som jo er det af børnene, der binder familierne sammen, skal også moster Kamma nævnes:

50 år som organist

1940. d. 1. maj indviede Frøken Karen Olesen det nye orgel i Thorsø kirke, som var skænket af Grosserer H. Koefoed Johnsen. Karen Olesens barndomshjem var Johannes V. Jensens tidligere hjem i Farsø. Karen Olesen ville være lærerinde, men måtte opgive sine studier på Ranum Seminarium på grund af en ryglidelse. Men musikken blev så løsningen, hun gik på Jydsk Musikkonservatorium i Aarhus, som lagde grunden til et rigt liv med musik. Karen Olesen skrev også digte og komponerede selv, hun modtog Kongehusets fortjenstmedalje i sølv ved hendes 50 års jubilæum som organist.

1990. Organist Frøken Karen Olesen, Thorsø, som opnåede at holde 50 års jubilæum som organist, og fik Kongeligt Fortjenstmedalje i sølv for hendes trofasthed.
Image 34 of 25

CLOSE X